

Становище

от

доцент д-р Красимир Куцупаров –

преподавател в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“,

преподавател в Театрален Колеж „Любен Гройс“

относно

провеждането на защита на дисертационен труд на тема

„Естетически изисквания към гласа и словото в дигитална среда“

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

на

Мартина Теодорова Георгиева

със заповед № 305/ 23.06.2025 год. на Ректора на НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, на основание чл. 40 (2) от Правилника за условията и реда за придобиване научни степени и заемане на академични длъжности в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ и решение на Факултетен съвет при факултет “Сценични изкуства“ от 20.06.2025 год.

Информация за кандидата

Познавам MARTINA Георгиева от времето когато бе студентка в класа на проф. Иван Добчев. Като неин преподавател следя развитието и, както и нейната актьорска, режисьорска и преподавателска дейност. Спектаклите, които съм гледал в НАТФИЗ – „Черна дупка“, режисьор проф. И. Добчев, „Процесът“, режисьори Д. Сарджев и Г. Димитров, както и тези след дипломирането и – „Сексуални перверзии“, режисьор Кр. Беломорска и „Шум и бяс“, режисьор М. Кръстев, показват безспорно актьорско израстване. Паралелно с това стартира и работата и като режисьор и преподавател. Стремешът на MARTINA към непрекъснато професионално надграждане, пролича и при съвместната ни преподавателска дейност с класа на проф. Ивайло Христов. Допълнителните курсове и уъркшопи в сферата на сценичните изкуства и говорната проблематика, обогатяват и разгръщат нейното развитие.

Характеристика на предоставените материали

Представената от MARTINA Георгиева документация и материалите, отговарят на изискванията на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, във връзка с провеждането на защита на дисертационен труд. Те са изчерпателни и в тях правят впечатление, ангажираност и познания на творческия и педагогически процес в театралната сфера, както и този в дигиталната среда.

1. Актуалност, научни и творчески резултати на темата

Темата на дисертацията е актуална и значима в контекста на съвременната комуникация и изкуството. С навлизането на дигиталните технологии и социалните медии, публичното говорене претърпява съществена трансформация. Изследването на естетическите измерения на гласа и словото в тази нова среда, запълва важна празнина в научната литература. Трудът поставя въпроси, които са от съществено значение както за теоретичната наука, така и за практическото обучение в сферата на актьорското майсторство, публичната реч и медийното пространство.

2. Структура и логика на изложението

Дисертационният труд на Мартина Георгиева е в обем от 149 страници. Той е добре подготвен, логически структуриран и представен теоретично – практически труд и изчерпателно представя предмета на изследване. Състои се от увод, три глави, заключение, приложения и библиография.

- **Уводът** дефинира мотивацията, проблематиката, целта, задачите и основните методи на изследване, както и приносите на труда.
- **Първа глава – „Гласът и словото в комуникационния процес“** е разработена в две направления – **„Публичното пространство като среда на словесно действие. Реториката“**, **„Дигиталното пространство като среда на словесно действие“**. Тук авторката поставя теоретичните основи, както и определя и тълкува, ключови понятия като „комуникационен процес“, „реч“, „слово“ и „естетика“. Дефинирането на гласа като основно "изразно средство" е умело свързано с естетическите му измерения. Разглеждането на „естетиката“ не просто като красота, а като "форма на познание", което се основава на сетивното възприятие, както и представянето на публичното и дигиталното пространство като среда на словесно действие и анализирайки тези, които вземат участие в това действие и начините по които го правят, е особено релевантно за темата. Разделът, посветен на публичното пространство, показва, че авторката разбира променящата се природа на комуникацията. Тя успешно я адаптира към новите условия на "виртуалната публична сфера". Това е един от ключовите моменти, тъй като мостовите между традиционната театрална и съвременната дигитална комуникация са изградени на солидна теоретична основа.
- **Втора глава – „Емпирични изследвания за формиране на естетически изисквания към гласа и словото в дигитална среда“** В нея, чрез методът

„анкетиране“, се изследва спецификата на гласа и словото в дигитална среда, за получаване на изследователски данни по отношение на естетическите изисквания към дигиталните оператори на XXI век. По този начин анализирайки подкастинга като специфичен жанр, фокусиран върху акустичното въздействие, авторката прави разграничаване между информационен и естетически подкаст. Разглеждането на темпоритъма, интонацията и паузите като естетически елементи, анализирането на искреността и автентичността се превръщат в нови естетически категории в тази среда. Визират се конкретни примери, жанрове и имена, тълкуват се чрез графики и статистика, както те, така и настроенията и рейтинговите показатели на зрителската аудитория, което подкрепя теоретичните постановки.

- **Трета глава – „Формиране на естетически изисквания към гласа и словото в дигитална среда“**, е структурирана в три части – **„Предкомуникативен етап“**, **„Комуникативен етап“**, **„Според изследователските хипотези“**. В нея авторката извежда и групира изводите и естетическите изисквания към гласа и словото, разглежда приликите м/у живата и неживата среда на комуникация. Синтезира теоретичните постановки от първа глава и емпиричните наблюдения от втора, за да формулира конкретни естетически изисквания. В тази глава тя превръща анализа в практическа методология, предлага ясна и приложима рамка за оценка и развитие на гласовите и комуникативни умения в онлайн пространството, което е и основният принос в този труд.

3. Научни приноси

Дисертационният труд показва познаване на материята. В него умело се съчетават класически теоретични постановки от областта на реториката и сценичното изкуство с актуални тенденции в дигиталната комуникация. Основните приноси на труда могат да бъдат обобщени в три насоки:

- **Теоретични приноси:** Разширяване на естетиката на гласа и словото, като се добавят нови измерения, произтичащи от спецификата на дигиталната среда. Дефиниране на естетически изисквания, специфични за онлайн комуникацията.
- **Приложни приноси:** Разработване на методическа рамка за обучение на гласа и словото, съобразена с нуждите на дигиталните медии. Дисертацията предоставя практически насоки за подобряване на комуникативните умения в онлайн пространството, което е от голяма полза за бъдещи специалисти.

- **Емпиричен принос:** Изследването на конкретни жанрове като подкасти, видеоблогове и влиятелни лица (инфлуенсъри) предоставя ценни емпирични данни и анализи, които подкрепят теоретичните изводи.

4. Изводи и препоръки

Дисертацията е стойностен труд, който дава сериозна заявка за бъдещо развитие на темата. Авторката успешно доказва, че естетическите изисквания към гласа и словото не само остават актуални в дигиталната среда, но и придобиват нови, специфични характеристики. За да се разшири обхватът на изследването, би било полезно да се проучат и новите форми на комуникация като аудио-социалните мрежи, както и влиянието на изкуствения интелект върху гласовото синтезиране и неговата естетика.

5. Заключение

Дисертационният труд на Мартина Теодорова Георгиева представлява задълбочено и оригинално изследване. Той демонстрира амбиция и умение за самостоятелен анализ. Поставените цели и задачи са постигнати, а получените резултати са с висок научен и приложен принос.

Въз основа на гореизложеното, давам положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на Научното жури да присъди на Мартина Теодорова Георгиева образователна и научна степен „доктор“.

Дата: 22.09.2025 г.

Подпис: Доцент д-р Красимир Куцупаров